

Elektrik Dağıtım Sektörü Özelleştirilmesi

Dr. Osman DEMİRCİ*

03.03.2001 tarihinde yayımlanan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmıştır. Söz konusu Kanunun 14. Maddesinde özelleştirme işlemlerinin 4046 sayılı Kanun hükümleri dairesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından yürütülmesi hükmü yer almaktadır.

ELEKTRİK ENERJİ SEKTÖRÜNÜN SERBESTLEŞMESİ

AMAÇLAR

- Elektrik Enerjisinin **Arz Güvenliği**
- İşletmede **Verimlilik**
- **Kayıp/Kaçak**ta azalma
- **Yatırımların** Yatırımcı Tarafından sağlanması
- Rekabet Sonucu Olacak **Müşteriye Memnuniyeti** ve **Hizmet Kalitesi**

7

4628 sayılı Kanun ile piyasada yer alacak oyuncuların profilleri ile oluşturulacak piyasanın yapısı belirlenmiş olmakla birlikte, Kanunda yer alan hükümlerin uygulamaya geçirilmesi için özelleştirme çalışmalarının tamamlanması önem taşımaktadır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Enerji Piyasası Düzenleme

*Özelleştirme İdaresi Başkan Yardımcısı

Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı olmak üzere diğer ilgili taraflar; Elektrik Enerjisi Sektörü’nde yapılması planlanan reform ve özelleştirmelerle ilgili olarak çalışmalar yapmışlar ve bu çalışmalar neticesinde hazırlanan “Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi” Yüksek Planlama Kurulu’nun 17 Mart 2004 tarihinde çıkarılan 2004/3 no.lu Kararı ile onaylanmıştır.

Türkiye’nin Kömür ve Sudan Enerji Üretim Hacmi

KÖMÜR

- Şu andaki üretim: 6,000 MW _ 40 Milyar kWh
- Kurulabilir Kapasite: 6,300 MW (AfşinElbistan) + 3,355 MW (TK İ) = 9,655 MW
- İlave Üretilabilir Enerji = 9,655 MW _ 77 Milyar kWh

SU

- Şu andaki üretim : 12,000 MW _ 40 Milyar kWh
- İlave Üretilabilir Enerji : 25,000 MW _ 83 Milyar kWh

KÖMÜR ve Sudan ÜRETİLEN ENERJİ
80 Milyar kWh

KÖMÜR ve Sudan İLAVE ÜRETİLEBİLİR ENERJİ
160 Milyar kWh

13

Strateji Belgesi’nde yer alan eylem planında elektrik dağıtım sektöründe yapılacak özelleştirmelerin 31 Aralık 2006 tarihine kadar tamamlanması hedeflenmiştir. Yapılacak özelleştirmelere dağıtım bölgelerinden başlanacağı ve 1 Temmuz 2006 itibariyle TEİAŞ tarafından oluşturulacak Piyasa Yönetim Sisteminin işler halde olması kaydıyla portföy üretim şirketleri/grupları için özelleştirme sürecinin başlatılacağı belirtilmiştir.

TEDAŞ Özelleştirme Çalışmaları

17 Mart 2004 tarihli Yüksek Planlama Kurulu Kararı ekinde yer alan “Elektrik Enerjisi Reformu ve Özelleştirme Stratejisi Belgesi”nde özelleştirme uygulamalarına dağıtım sektöründen başlanacağı belirtilmiş ve eylem planına uygun olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Kararı ile TEDAŞ özelleştirme programına alınmıştır.

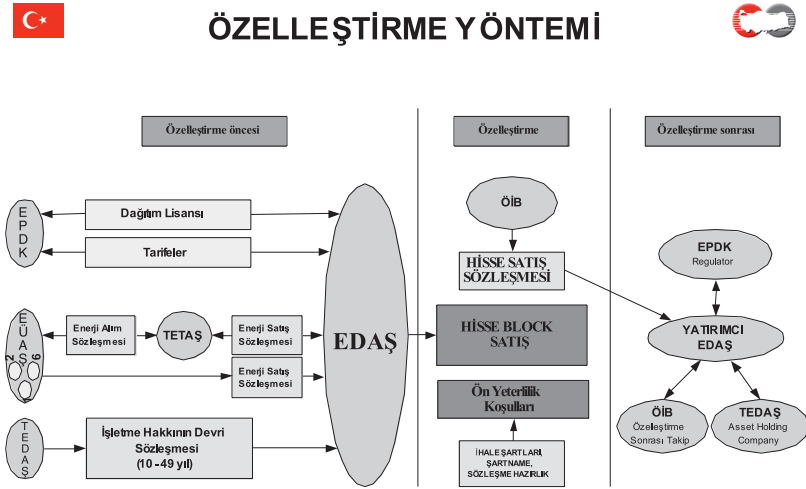
Belirtilen Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesinde yer alan eylem planı çerçevesinde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin özelleştirme hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu kapsamda söz konusu Yüksek Planlama Kurulu kararı ekinde yer alan 21 adet görev bölgesinin (Kayseri hariç 20 Bölge) şirketleştirilmesi ile ilgili olarak, 4046 sayılı Kanununun 4. maddesi çerçevesinde 14 adet şirket kurulmuş, Koordinatörlük olarak faaliyet gösteren İstanbul Anadolu Yakası anonim şirkete dönüştürülmüş, TEDAŞ'ın mevcut bağlı ortaklıklarından Karaelmas Elektrik Dağıtım A.Ş. ile müesseselerinden Kastamonu Elektrik Dağıtım Müessesesi Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. bünyesinde birleştirilmiş,

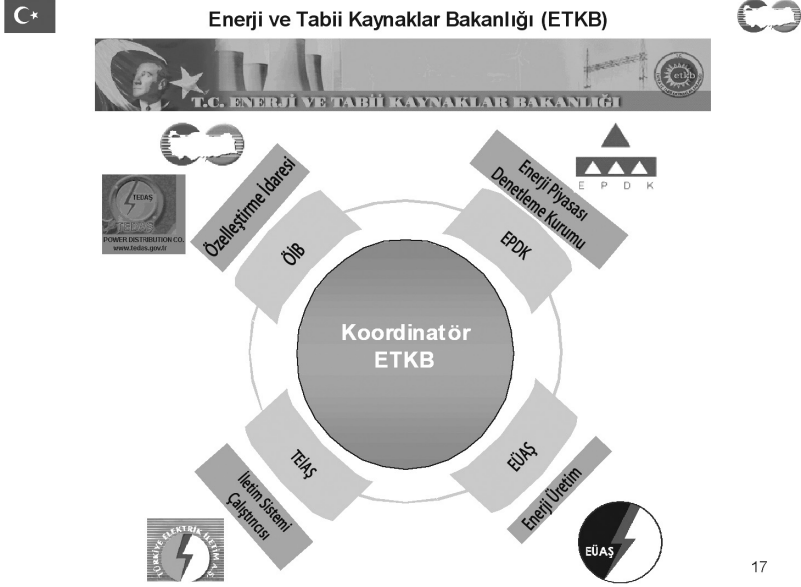
Körfez Elektrik Dağıtım A.Ş., Sakarya Dağıtım A.Ş. bünyesinde tek bir şirket olarak birleştirilmiş, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Aksaray Elektrik Dağıtım Müesseseleri Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye bağlanmıştır.

Bu çerçevede Türkiye Elektrik A.Ş.'ne bağlı 20 adet Elektrik Dağıtım Şirketi oluşturulmuştur.

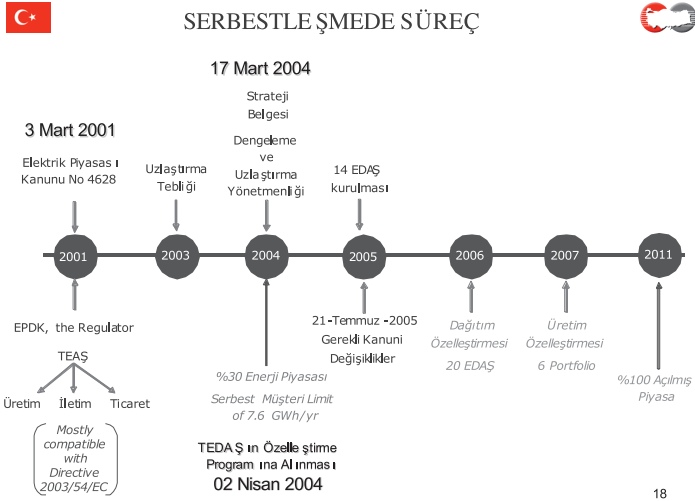
TEDAŞ Özelleştirme Modeli

Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinde bir dağıtım bölgesinde dağıtım varlıklarının kullanım hakkı ile dağıtım ve perakende satış lisansına sahip şirketin hisselerinin blok olarak satışı öngörülmektedir.

Söz konusu modelde; dağıtım bölgelerinde kurulu olan şirketlere şebeke varlıklarının kullanım hakkının verilmesi ve şirketlerin elektrik dağıtım ve perakende satış lisansı alması gerekmektedir.

Diğer taraftan modelin gerektirdiği kanun değişikliklerinin bir bölümü 21 Temmuz 2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kamulaştırma, fiyat eşitleme mekanizması ve geçiş dönemi sözleşmeleri ile ilgili olarak mevzuat değişikliği çalışmaları devam etmekte olup bu konudaki yasa taslağı TBMM Genel Kurulu gündemindedir.

Belirlenen özelleştirme stratejisi çerçevesinde dağıtım şirketleri için ihale süreci, TBMM Genel Kurulu gündemindeki kanun tasarısının yürürlüğe girmesi, dağıtım şirketlerinin tarifeleri ile fiyat eşitleme mekanizması, hizmet kalitesi ve yatırımların denetimi gibi konulardaki ikincil mevzuatın EPDK tarafından onaylanması ve TETAŞ/portföy şirketleri ile dağıtım şirketleri arasında elektrik satış anlaşmalarının imzalanmasını müteakip başlatılacaktır.

TEDAŞ: ÖZET

FURTHER INFORMATION
SHALL BE OBTAINED FROM:
Osman Demirel, Vice President
İsa Alintaş, Project Leader
Tel: (011)90(312) 435 4790
istntas @oib.gov.tr

- **Hisse** : 100 % PA
- **Enerji Satış (Billion kWh)** : 86.2, 92.8 @ 2004, 2005
- **Kayıp/Kaçak (Billion kWh)** : 19.6, 20.1 @ 2004, 2005
- **Müşteri** : 27,251,558
Mesken: 22,617,716 (83.0%) Ticarethane: 3,507,852 (12.8%)
Sanayi: 301,391 (1.1%) Tarımsal Sulama: 344,638 (1.3%) Diğer: 479,961 (1.8%)
- **Çalışan** : 31,256
İşçi: 5,477 (Geçici) + 16,115 Memur: 831 (Sözleşmeli) + 8,833
- **Tahmini İhale İlanı** : May 2006